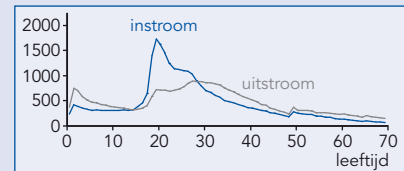

Selectieve verhuisstromen van de vier grote steden

De leeftijden en de etnische achtergrond van degenen die naar één van de vier grote steden verhuizen verschillen sterk van degenen die deze steden verlaten. Autochtonen, veelal gezinnen, verlaten de stad, allochtone immigranten nemen hun plaatsen in. In samenhang daarmee zijn verhuisstromen ook sociaal-economisch selectief: per hoofd gerekend verlaten vooral hogere inkomens de stad. Niet-westerse instromers brengen lagere inkomens mee en westers allochtone toestromers juist hogere. In de periode 1995–2003 vond de hoogste instroom plaats bij twintigers (figuur 1). De hoogste uitstroom ligt rond het dertigste levensjaar en bij kinderen onder de vijf. Het betreft hier uiteraard gezinnen.

Figuur 1. In- en uitstroom van de vier grote steden in de periode 1995-2003 ten opzichte van het inwonertal op 01-01-1995, per 1000 van elk leeftijdsjaar

Autochtone en allochtone verhuispatronen

Onder autochtonen overheerst de aantrekkende werking van de steden uitsluitend nog voor 17–27-jarigen. Het zullen overwegend studenten en starters op de arbeidsmarkt zijn die zich er vestigen. In iedere andere levensfase (dertigplussers en kinderen) trekken meer autochtonen weg uit de vier grote steden dan er naartoe gaan.

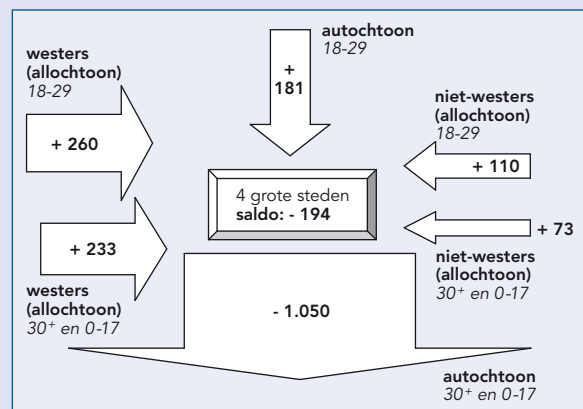
Niet-westerse allochtonen hebben een ander verhuispatroon. Weliswaar is er ook een concentratie van instroom onder jongeren, met een piek van negentienjarige instromers, maar het vestigingssaldo is over een grotere leeftijdsrange gespreid, zowel tot en met de tieners als tot en met de dertigers. Niet-westerse allochtonen hebben per saldo in bijna alle levensfasen een sterkere neiging om zich in de stad te vestigen. Voor niet-westerse immigranten is de stad een belangrijke eerste vestigingsplaats.

De sociaal-economische rekening

Als gevolg van de demografisch selectieve verhuisstromen van autochtonen gaat er in de onderzochte periode 0,9 miljard euro meer aan jaarinkomens de stad uit dan er terugkomt. (zie figuur 2). De westerse allochtone stromen hebben een inkomensplus van bijna 0,5 miljard euro. Ondanks hun grotere aantal qua vestigingssaldo brengen niet-westerse allochtonen slechts een fractie aan jaarinkomens mee (0,2 miljard) als dat wordt vergeleken met de westerse allochtonen. Per saldo resulteren de verhuisstromen voor de vier steden in een licht negatief inkomenssaldo. Hoewel uit de bevindingen geen directe conclusies kunnen worden getrokken voor de inkomensontwikkeling van de totale stadsbevolking, mag duidelijk zijn dat de selectiviteit in de inkomenskenmerken van de verhuisstromen een eigen rol speelt in die ontwikkeling.

De uiteindelijk negatieve balans vanwege de verhuisstromen komt geheel voor rekening van de autochtone dertigplussers en kinderen. Opmerkelijk is verder het positieve saldo van de westerse allochtone dertigplussers en kinderen jonger dan 18 jaar. Ondanks het negatieve vestigingssaldo is er financieel een positief saldo. Hier kan een rol spelen dat er nogal wat tijdelijke arbeidsmigranten zijn die als alleenstaande of met partner naar Nederland komen en weer vertrekken als er jonge kinderen zijn. Dat laatste zou dan het inkomen per hoofd kunnen drukken.

Figuur 2. Saldo's aan fiscale jaarinkomens bij in- en uitstroom in de vier grote steden naar levensfase en etnische achtergrond, uitgedrukt in euro's (x 1.000.000), sept. 1999-sept. 2003

Verhuisstromen en stadsontwikkeling

Met hun lagere inkomens compenseren de allochtonen de omvangrijke uittocht van autochtonen met hoge inkomens uit de stad niet. Opvallend is echter het gunstige inkomensbeeld van westers allochtone toestroom. Daaronder vallen ook buitenlandse werknemers van internationale bedrijven, organisaties en vertegenwoordigingen die zich – tijdelijk – in de steden vestigen. De internationale bedrijvigheid in de grote steden kan aldus bijdragen aan een aanzienlijke stroom tijdelijke arbeidsmigranten met relatief hoge inkomens per hoofd.

Jan Latten, Bas Hamers, Han Nicolaas

bron: Latten J., B. Hamers, H. Nicolaas, de prijs van migratie, in: CBS, Bevolkingstrends, 2006, in voorbereiding